Rijswijk

Een onderzoek naar jongerenparticipatie in Rijswijk

Een kijkje in de beleving van Rijswijkse jongeren over hun stad

Analyse januari 2026

Inleiding

Aanleiding en context
De gemeente Rijswijk heeft de ambitie om jongeren structureel te betrekken bij beleid en besluitvorming die hen direct raakt. Jongeren vormen een belangrijke groep binnen de gemeente: zij maken intensief gebruik van de stad, de openbare ruimte en voorzieningen, maar voelen zich niet altijd gehoord of vertegenwoordigd. Tegelijkertijd staat jongerenparticipatie onder druk doordat traditionele vormen van inspraak vaak niet aansluiten bij de leefwereld, interesses en mogelijkheden van jongeren.

In dit kader is 125Procent gevraagd om samen met de gemeente Rijswijk een eerste verkenning uit te voeren naar de beleving, behoeften en bereidheid van jongeren om mee te praten en mee te denken over hun stad. Dit onderzoek vormt de eerste fase in het bredere traject richting duurzame en structurele jongerenparticipatie in Rijswijk.

Doel van het onderzoek
Het onderzoek had drie hoofddoelen:

1. Inzicht krijgen in hoe jongeren Rijswijk ervaren, met name op het gebied van vrije tijd, ontmoetingsplekken en veiligheid.

2. In kaart brengen in hoeverre jongeren bereid zijn om te participeren en op welke manier zij dit het liefst doen.

3. Input verzamelen voor een concreet en uitvoerbaar plan van aanpak voor jongerenparticipatie dat aansluit bij de Rijswijkse context.

Door middel van 101 interviews met jongeren uit verschillende wijken, leeftijden en opleidingsniveaus is een rijk en divers beeld ontstaan. De bevindingen uit dit onderzoek vormen de basis voor de verdere uitwerking van jongerenparticipatie binnen de gemeente.

Algemene data

Wie, wat, hoeveel en waar

- **101** inzending
- **54** vrouwen, **43** mannen en 3 lege velden/x
- **96%** is thuiswonend en **4%** woont op zichzelf
- De **meest geïnterviewde leeftijd** onder de deelnemers is **15 jaar oud**, opgevolgd door 16 jaar en 14 jaar op de derde plek.
  De oudste geïnterviewde mensen zijn 23 en 24 jaar.
- Het overgrote deel van de geïnterviewden komen uit de **Muziekbuurt**, **Stervoorde** en de **Artiestenbuurt**.

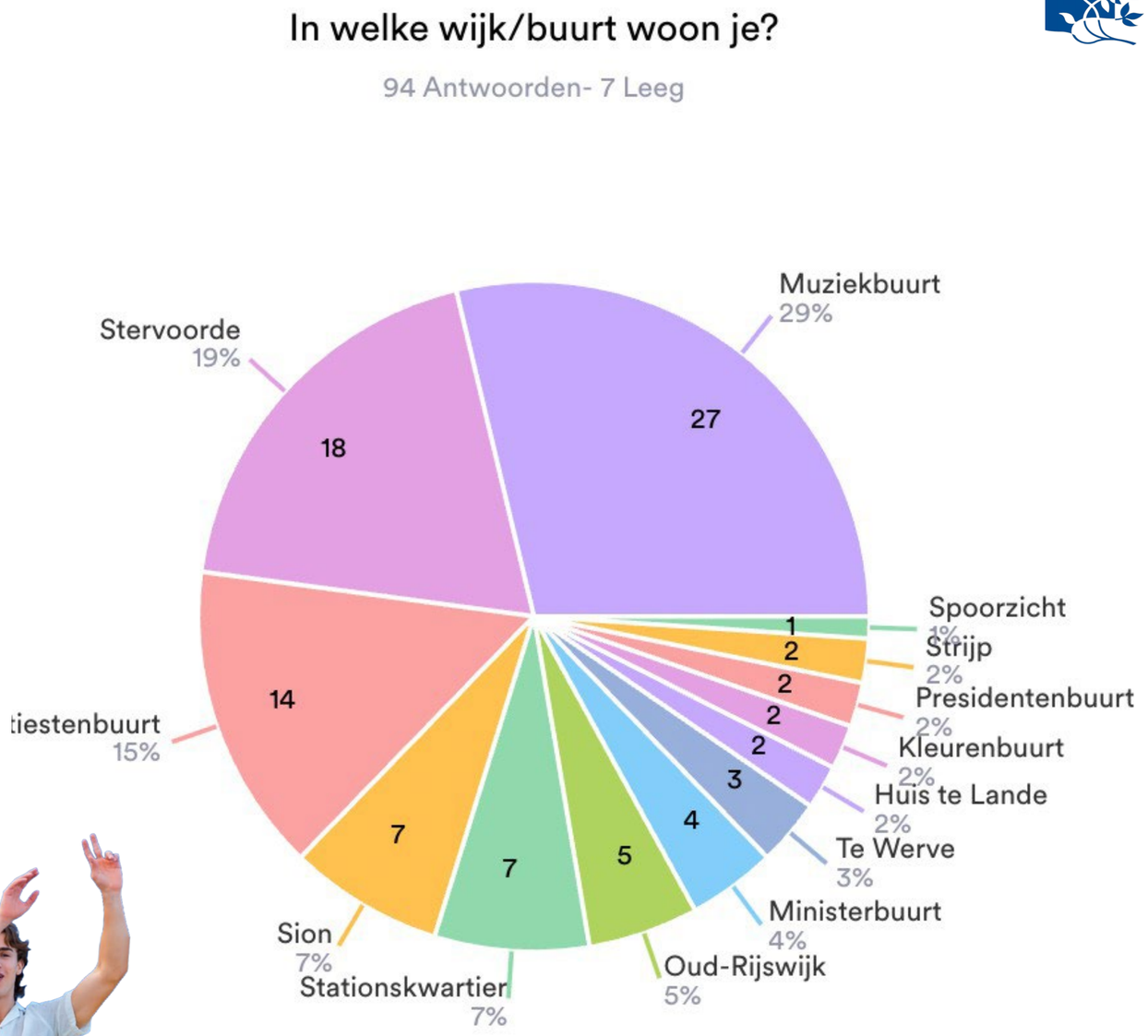

Educatie & opleidingsniveau

- **91%** van de deelnemers volgt een opleiding

- Het grootste gedeelte van de geïnterviewden zit op het **VMBO**, gevolgd door de Havo en het MBO BOL.

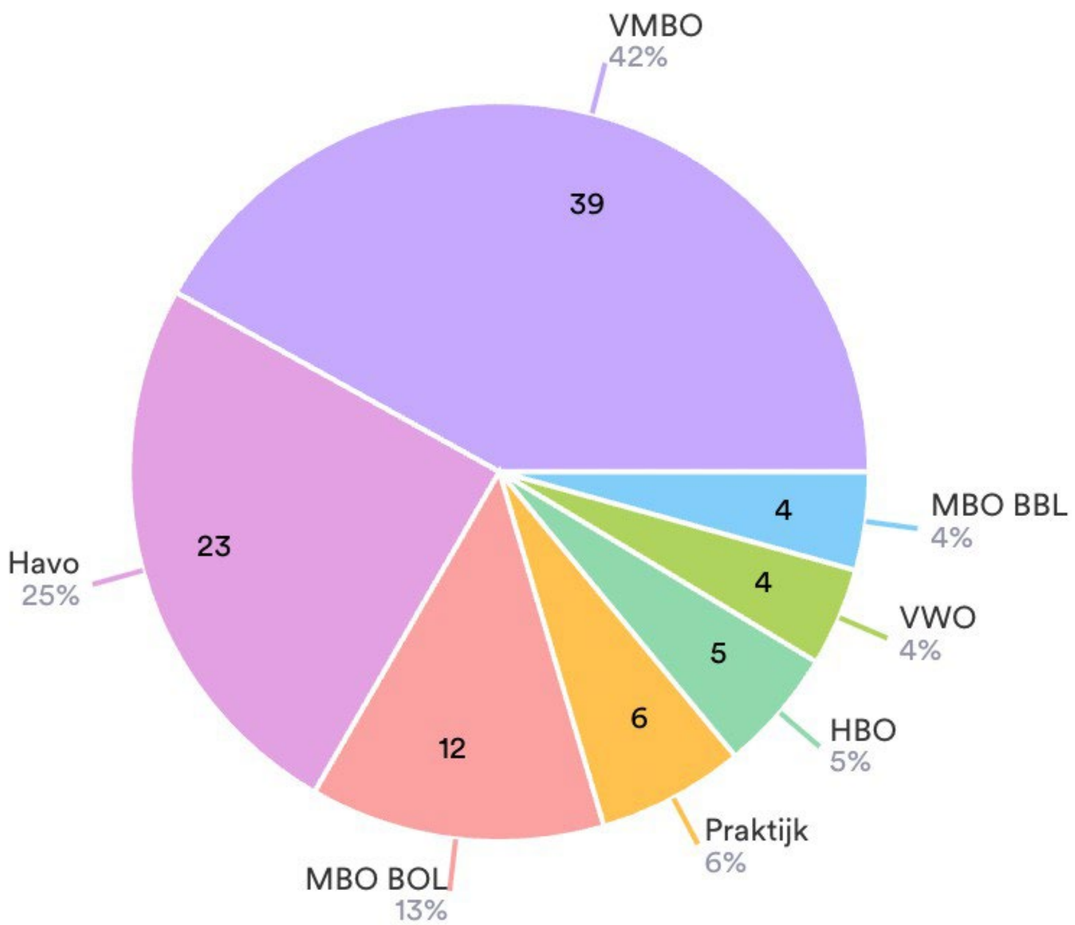

(Bij) banen & jongeren

- **67%** van de geïnterviewden heeft een bijbaan

- Er lijkt een **kruisverband** te zitten tussen mensen met een lager opleidingsniveau en het hebben van een (bij)baan: De meeste deelnemers die gezegd hebben een (bij) baan te hebben, volgen veelal een VMBO of MBO-opleiding.

- **54%** dan de helft van de deelnemers werken 0-4 week in de uur, maar een enkeling werk 20-36 uur in de week.

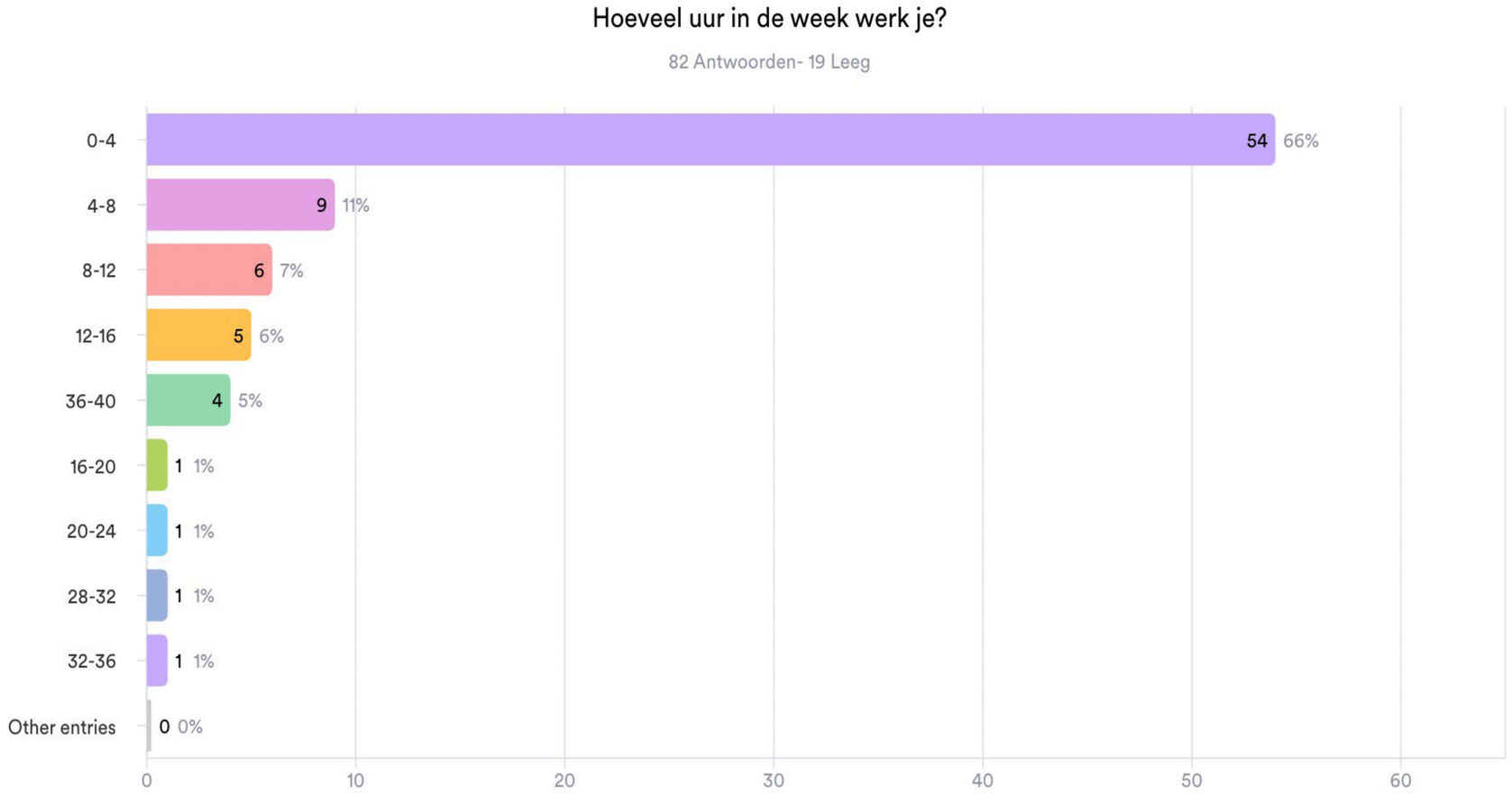

Vrijetijdsbesteding

- Een opvallend frequent antwoord (**42%)** op de vraag waar jongeren hun vrije tijd doorbrengen in Rijswijk is ***De Boogaard***, het stadscentrum.
- De meest voorkomende plek die volgt is met **16%** thuis. De overige antwoorden duiden op school en sportgelegenheden of plekken buiten Rijswijk.
- Maar liefst **65% van de jongeren vindt dat er niet genoeg plekken** zijn voor jongeren om samen te komen in Rijswijk.
- Op de vraag waar de jongeren buiten school om het meest te vinden zijn, scoren **De Boogaard** en **thuis zijn** nog steeds het hoogst.

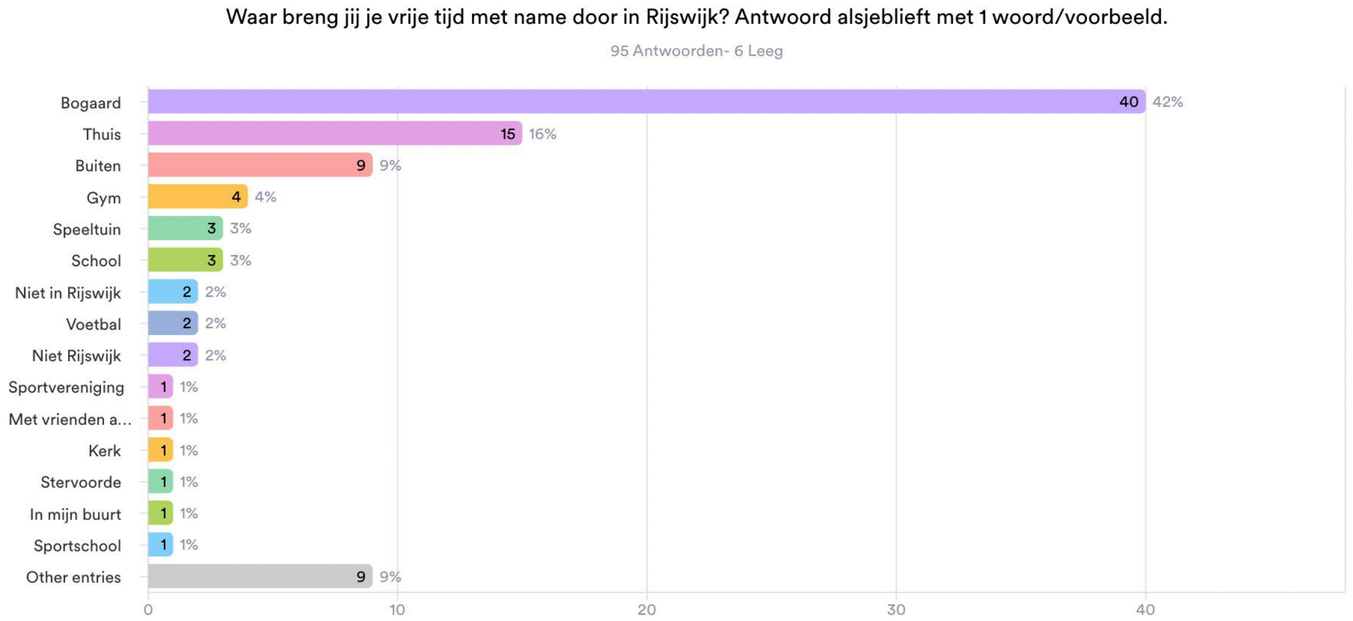

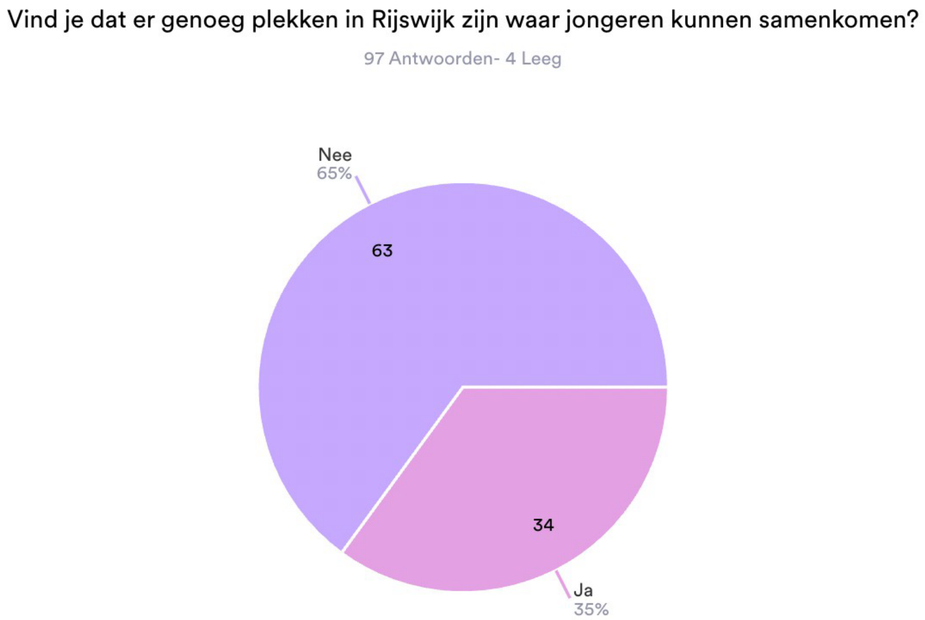

Wat mist Rijswijk?

- **61%** van de jongeren wist niet meteen de vinger op de zere plek te leggen als het gaat om de vraag wat er dan precies mist volgens hen voor jongeren van hun leeftijd.

- De meest voorkomende antwoorden van de jongeren die dat wel wisten dingen zoals een **bioscoop**, een **buurthuis** en overall plekken waar je leuke dingen kunt doen zoals een **game arcade** en een **kermis**.

- Ook winkels zoals de Primark en Normal werden genoemd.

- Daarnaast is het opvallend dat er werd benoemd dat er **genoeg speeltuinen** zijn, **maar** dat deze **niet** als **goed of leuk** worden ervaren. Bovendien werd de **veiligheid** in speeltuinen ook aangekaart als aandachtspunt voor de gemeente.

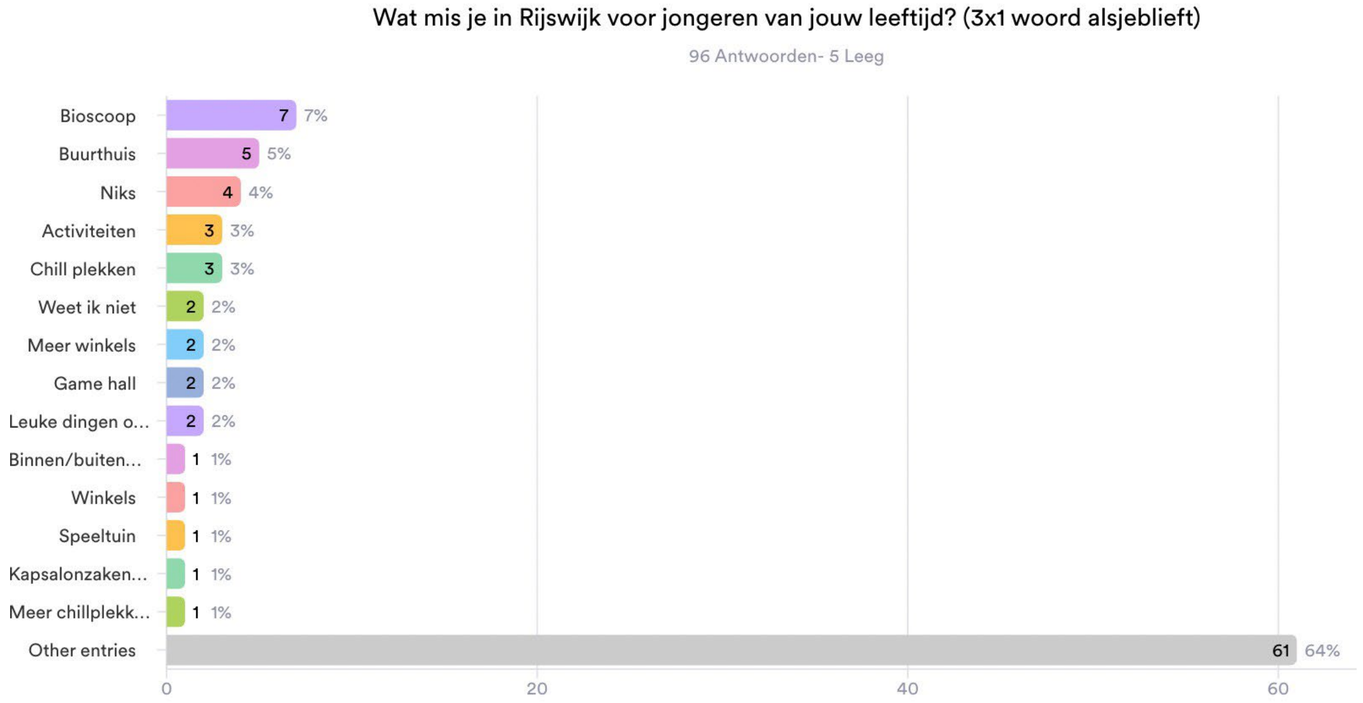

Bewustzijn en eerste ideeën over participatie

- Het gros van de jongeren (**78%**) heeft **geen idee waar ze terecht kunnen om mee te praten**, tips of het aanleveren van initiatieven of feedback over zaken die hen aangaan in de gemeente.
- Waar de jongeren heen zouden gaan als ze een idee hebben voor verbetering voor jongeren in Rijswijk: als ze zouden moeten kiezen komt de **gemeente** als eerste in hen op, **maar een groot deel zegt het nog steeds niet te weten** of dat zij hiermee naar hun **ouders** zouden gaan voor advies.
- Als jongeren mee zouden willen praten bij de gemeente, doen zij dat het liefst **met andere jongeren** zijn in **combinatie** met **jongerenteams/ projectleiders** van de **gemeente** die hier specifiek over gaan bij de gemeente.
- De meeste jongeren zouden hier **1 á 2 keer per maand** aan deel willen kunnen en nemen. De meetings moeten niet meer dan twee uur duren.
- **66%** van de jongeren zegt dit **wel als vrijwilliger te willen doen**, **32% zegt dat niet vrijwilliger te willen doen**. De rest denkt hier geen tijd voor te hebben of het misschien te willen doen als zij tijd over hebben. De jongeren die dit niet vrijwillig zouden willen doen kunnen over de streep gehaald worden middels een vergoeding.

Waar willen jongeren over meepraten?

- De onderwerpen waar de jongeren het liefst invloed op zouden willen uitoefenen zijn: **jongerenactiviteiten en -locaties, sportaanbod en -plekken en veiligheid.**
- ***Kruisverband:*** *de jongeren die veiligheid willen aanpakken komen veelal uit de Muziekbuurt, Artiestenbuurt, de Sion en Stervoorde buurt.*

- **88%** van de jongeren die wil participeren over deze onderwerpen met de gemeente zou dit **fysiek** willen doen.
- ***Kruisverband*** *: De jongeren die* ***eerst niet meedoen, willen nu*** *voor het meerendeel* ***ook meedoen als het online kan.*** *Dit doen ze het liefst met vrienden, andere like-minded jongeren of klasgenoten. Ook hier zou 3/4 van de jongeren een vergoeding voor willen ontvangen.*

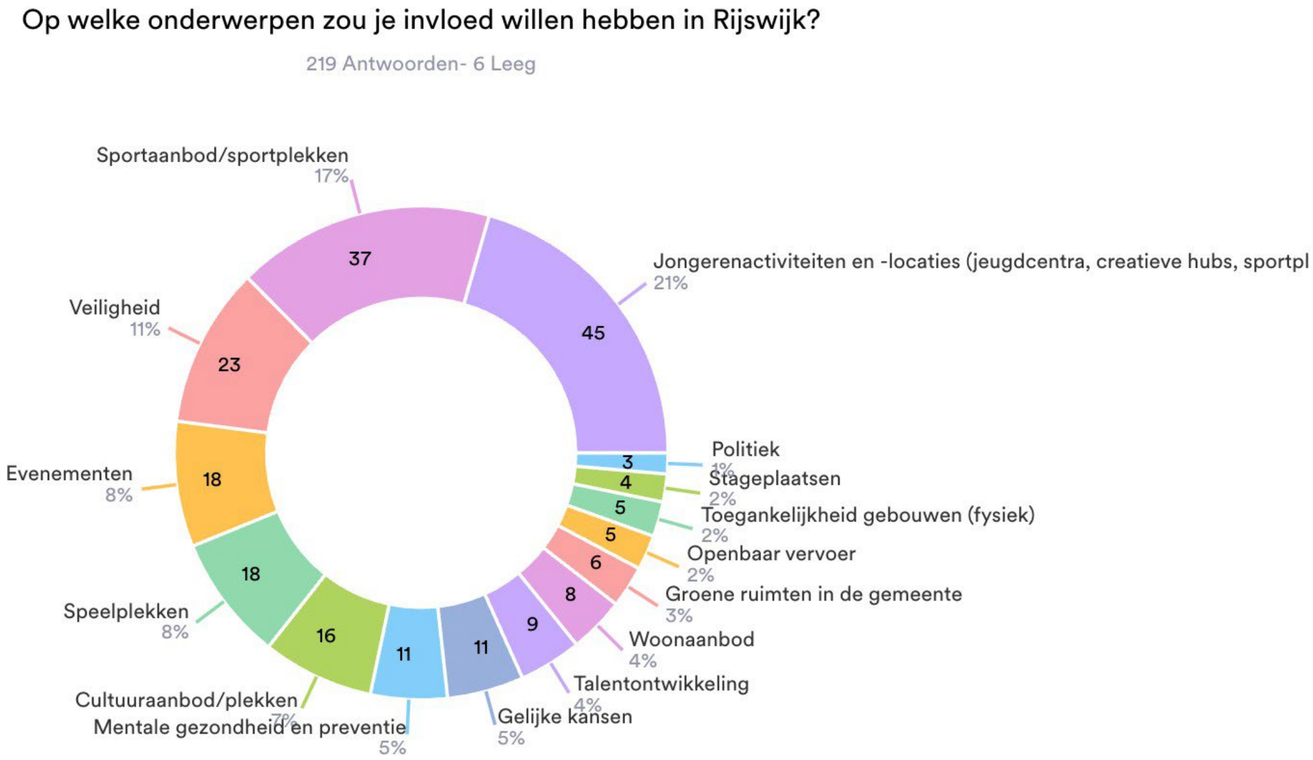

Motivatie voor participatie

De voornaamste beweegredenen voor jongeren om mee te willen praten over deze onderwerpen bij de gemeente is het **leren van nieuwe dingen**, **andere jongeren leren kennen** met beide **23%**.

Daarop volgend willen de jongeren graag hun **stem laten horen** (**21%**), **invloed uitoefenen het beleid** (**18%**) en benoemen zij dat het ook nog eens **gunstig kan zijn voor hun cv** (**16%**).

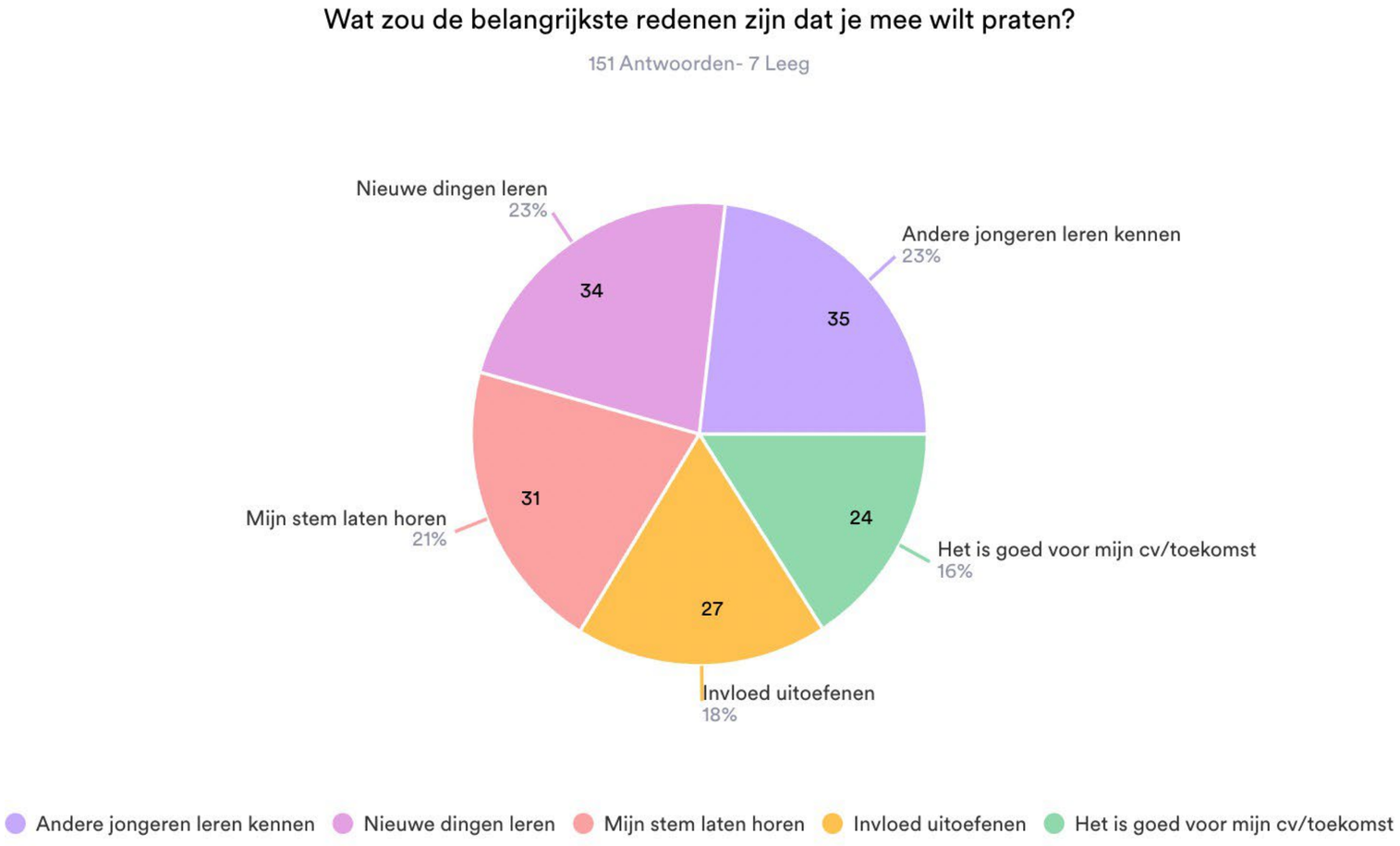

Motivatie voor participatie

Het opsteken van **sociale vaardigheden is leidend** als het gaat om wat de jongeren zouden willen opsteken van hun deelname (**34%**).

Talenten ontwikkelen staat op de **tweede plaats** (**27%**) en **netwerk opbouwen** op de **derde plaats** (**16%**).

Extra kruisverbanden

- **De woonwijk maakt verschil in participatiebereidheid.** Wijken waar jongeren elkaar *al vaker ontmoeten* (zoals Muziekbuurt) brengen ook meer participatiebereidheid voort. Vooral op basis van ruwe tellingen:
- **Muziekbuurt** ↔ hoogste deelnamebereidheid (veel ‘Ja’)
- **Ministerbuurt** ↔ meer ‘Nee’ en ‘Misschien’
- **Buitenhof** ↔ opvallend veel non-respons op participatievragen
- **Plaspoelpolder / bedrijventerrein** (soms ingevuld) ↔ geen duidelijke bereidheid, vaak neutraal

- **Jongeren met een bijbaan zijn significanter vaker bereid om deel te nemen**

Jongeren die werken voelen verantwoordelijkheid en lijken meer gewend om tijd in te plannen. Het volgende patroon is sterk aanwezig:

1. **Bijbaan** → vaker Ja tegen sessie, vaker bereid om deur uit te gaan
2. **Geen bijbaan** → vaker Nee of Misschien

- **Thema’s die jongeren belangrijk vinden overlappen sterk met motivaties om deel te nemen.** De groep die behoefte heeft aan *samenkomen en buitenruimte* is ook de meest betrokken groep
- Jongeren die **veiligheid, hangplekken of sportplekken** noemen als wat ze missen → vormen ook de grootste groep die aan sessies wil deelnemen.
- Jongeren die meer **winkelgelegenheid** of **horeca** noemen
  → zijn vaker bij “Nee” of “Misschien”.

Quotes

“Er moet nog een zwembad en een bioscoop komen”

“Er gebeuren wel gevaarlijke dingen”

“Eikelenburg: vooral zorgen over veiligheid voor kinderen in de speeltuinen, door hangjongeren die vapen.”

“Rijswijk is niet veilig”

“Ik mis een plek met wat zitplekken en wat gezelligheid. Misschien wel een buurthuis”

“Het is hier heel slecht beveiligd ‘s avonds in de Bogaard kan je hier niet meer veilig rondlopen”

Samenvatting van bevindingen

Profiel van de deelnemende jongeren
De deelnemers aan het onderzoek zijn overwegend thuiswonend en volgen vrijwel allemaal een opleiding. De grootste groep bestaat uit jongeren tussen de 14 en 17 jaar, met een lichte oververtegenwoordiging van jongeren uit de Muziekbuurt, Stervoorde en de Artiestenbuurt. Twee derde van de jongeren heeft een bijbaan, wat samenhangt met een grotere bereidheid om deel te nemen aan participatieactiviteiten.

Beleving van Rijswijk en vrijetijdsbesteding
Jongeren brengen hun vrijetijd voornamelijk door in winkelcentrum De Boogaard, thuis, op school of bij sportverenigingen. Tegelijkertijd geeft 65% van de jongeren aan dat er onvoldoende plekken zijn waar zij prettig en veilig kunnen samenkomen. Veel bestaande speel- en ontmoetingsplekken worden als onaantrekkelijk of onveilig ervaren, met name in de avonduren.

Wat jongeren missen in Rijswijk is voor een groot deel diffuus: 61% kan dit niet direct concreet benoemen. Jongeren die dit wel kunnen, noemen vooral:
- Een bioscoop of andere recreatieve voorzieningen
- Een buurthuis of vaste jongerenontmoetingsplek
- Meer gezellige zitplekken en activiteiten
- Verbetering van veiligheid in en rondom bestaande plekken

Samenvatting van bevindingen

Bewustzijn en houding ten opzichte van participatie
Een belangrijk knelpunt is het lage bewustzijn rondom participatie: 78% van de jongeren weet niet waar zij terecht kunnen om ideeën, feedback of initiatieven te delen met de gemeente. Wanneer jongeren wél nadenken over participatie, geven zij aan dit het liefst samen met andere jongeren te doen, begeleid door vaste contactpersonen vanuit de gemeente.

De meeste jongeren zijn bereid om één tot twee keer per maand mee te praten, bij voorkeur in sessies van maximaal twee uur. Een meerderheid staat open voor vrijwillige deelname, maar een substantiële groep geeft aan alleen te willen deelnemen wanneer hier een vergoeding tegenover staat.

Thema's en motivaties
De onderwerpen waar jongeren de meeste invloed op willen uitoefenen zijn:
- Jongerenactiviteiten en –locaties
- Sportaanbod en sportplekken
- Veiligheid in de wijk

Met name jongeren uit de Muziekbuurt, Artiestenbuurt, Sion en Stervoorde noemen veiligheid als belangrijk thema. Jongeren die deze thema's belangrijk vinden, blijken ook het meest gemotiveerd om daadwerkelijk deel te nemen aan participatietrajecten.

De belangrijkste motivaties om mee te praten zijn:
- Het leren van nieuwe vaardigheden
- Andere jongeren ontmoeten
- De eigen stem laten horen en invloed uitoefenen
- Het opbouwen van een netwerk en het versterken van het cv

Suggesties plan van aanpak

Maak jongerenparticipatie zichtbaar en vindbaar
Het onderzoek laat zien dat veel jongeren niet weten waar zij terecht kunnen met ideeën of feedback. Een eerste stap is daarom het creëren van een herkenbaar en laagdrempelig aanspreekpunt voor jongerenparticipatie, zowel online als offline.

Denk aan:
- Een vaste jongerenpagina op de gemeentelijke website
- Samenwerking met scholen, jongerenwerk en sportverenigingen
- Inzet van sociale media en bestaande netwerken van jongeren

Werk met fysieke ontmoetingen, aangevuld met digitaal
De meeste jongeren geven de voorkeur aan fysieke bijeenkomsten, mits deze concreet, overzichtelijk en sociaal zijn. Digitale participatie kan hierbij ondersteunend werken, vooral om jongeren te bereiken die twijfelen of minder tijd hebben. Een combinatie van deze twee vergroot de toegankelijkheid en het bereik.

Suggesties plan van aanpak

Start met thematische, concrete trajecten
Jongeren haken sneller aan wanneer het onderwerp concreet en herkenbaar is. Begin daarom met thema's die uit het onderzoek duidelijk naar voren komen, zoals veiligheid, sportplekken en jongerenontmoetingsplekken. Laat jongeren meedenken over afgebakende vragen en zichtbare resultaten.

Zorg voor duidelijke randvoorwaarden
Heldere verwachtingen vergroten de kans op duurzame betrokkenheid. Denk hierbij aan:

- Duidelijkheid over tijdsinvestering en looptijd
- Begeleiding door vaste contactpersonen
- Een passende vergoeding of andere vorm van waardering

Bouw aan een vaste jongerenstructuur
Gebruik de uitkomsten van dit onderzoek en de geplande cocreatie sessie om toe te werken naar een structurele vorm van jongerenparticipatie, zoals een jongerenteam of jongerenpanel. Begin klein, evalueer regelmatig en schaal op waar dat werkt.

Blijf leren en aanpassen
Jongerenparticipatie is geen vaststaand model. Doorlopend evalueren, terugkoppelen en aanpassen is essentieel. Vooral het laten zien wat er met de input van de jongeren gebeurt en welke invloed zij daadwerkelijk hebben gehad is van cruciaal belang.

Rijswijk

Jongerenparticipatie in Rijswijk

Rijswijkse jongeren denken graag mee over hun stad!

Maak gebruik van hun positieve houding en hun ideeën over de stad.